

zakupodavca (eksekuta) kazensko postopati po § 1. zakona z dne 25. maja 1883, št. 78 drž. zak. in ako je obsojen, onda je pač naravno, da iz kaznivega dejanja sam ne sme imeti nikakega dobička, da torej tudi ne sme prejeti zakupnine, da zategadelj kazenski sodnik, čeprav zakupne pogodbe ne more razveljaviti, vendar lahko, ako zahtevajo oškodovani upniki kot zasebni udeleženci, izreče, da zakupnina pripade oškodovanim upnikom. Ako pa upniki dejanski niso oškodovani, pač pa zdražitelj (glej zgoraj pod *A, b*), onda smel bi se kazenskemu postopanju proti eksekutu pridružiti on kot zasebni udeleženec in zahtevati, da se mu povrne storjena škoda iz zakupnine, oziroma, da se mu prisodi še ne plačana zakupnina.

Dr. K.



Ali naj kazenskopravdne stroške zastopnikom strank iztirja civilni sodnik?

Le-tó vprašanje je zanikal spisatelj sestavka o tej reči v „Allg. oest. Gerichts-Zeitung“ 1891, št. 3. Trdi pa, da ima kazenski sodnik po zakonu dolžnost, na zahtevanje iztirjati tudi zastopnikove pristojbine in sicer nekako uradnim pôtēm; opira se na §§ 380., 381., 389. do 395., 409. kaz. pr. r. in na nekatere druge določbe v zakonu. A vidi se nam, da nikjer ni najti tega, kar je ta pisatelj našel. Ker on ne dela nobene izjeme, pogledjmo si, kam bi dospeli, če bi brezizjemno uporabljali načelo, da je zastopnikove pristojbine iztirjati pred kazenskim sodnikom.

I. Mislimo si, da dolžna stranka nima premičnin, pač pa nepremično imovino. Rečeni sestavek sicer tega ne omenja, a ozirati se je na ta slučaj, ker pisatelj brez izjeme pravi, da je napominano iztirjanje stroškov pred civilnim sodnikom „nedopustno“, da „ni po zakonu“. Brez širnega pretresanja pa uvidimo, da se bode kazenskemu sodniku težko lotiti dolžnikovega zemljišča. Naj li uradoma dá uknjižiti eksekutivno zastavno pravico na dolžnikovo zemljišče in je eksekutivno ceniti? Naj li v to naprosi finančne prokurateure? Ta bi, mislimo, odklonila.

— Kako pa, če bi prišlo do prodaje? Naj bi li kazenski sodnik razpisal dan za likvidacijo i. t. d., ter naposled razdelil skupilo? Mislimo si, da ta ali ona stranka ni zadovoljna z razdelitvijo skupila. Kje se naj pritoži? Pri kazenski ali civilni drugi instanci? — Lahko se je iz teh vprašanj, katera smo le površno povdarjali, uveriti, da s pobijanim načelom ne moremo shajati gledé eksekucije na zemljišča.

II. Mnogo ugodnejše ni kazenskemu sodniku pri eksekuciji na premoženje. Nánjo se rečeni sestavek najbolj ozira. Na podlogi min. ukaza z dne 3. julija 1854, št. 169 drž. zak. pravi, da naj kazenski sodnik najpoprej dolžniku naloži poplačilo stroškov. Če to ne pomaga, tedaj naj se dolžnikove premoženje „quoad summam concurrentem“ eksekutivno rubijo in cenijo ter o priliki prve sodne prodaje eksekutivno prodajo.

Toda tudi s tem postopanjem bode kazenski sodnik mnogokrat obtičal. Pomisliti je, da bode eksekucije mnogokrat treba proti strankam, katere so bolj ali manj zadolžene, katerih imetje je torej uže obremenjeno z zastavno pravico. Uže začetkom eksekucije, pri rubilu in cenitvi, pride kazenski sodnik navskriž z dv. dekr. z dne 19. nov. 1829, št. 6649, po katerem je uradnemu slugi zapisati novo rubilo in cenitev v uže obstoječi zapisnik. Da temu zadosti, ali naj vpraša kazenski sodnik poprej civilnega sodnika, se li znabiti vrši proti dotični stranki kaka eksekucija, in ali si naj izprosi dotični zapisnik? Ako pa tega ne stori, pripeti se lahko, da bode „pri prvi sodni dražbi“ prodal kako premoženje, katera je uže za jednega ali več drugih upnikov rubljena in cenjena. Tem upnikom ne bi bilo nič kaj všeč tako postopanje kazenskega sodnika. Ni se zanašati na to, da znabiti dotična stranka pred prodajo kazenskega sodnika opozori, da je dotična stvar uže drugje zarubljena.

Zgodilo bi se lahko, da je stranka zastopniku pristojbine, po njenih mislih, popolnem plačala in se zaradi tega ni ozirala na plačilno povelje kazenskega sodnika. Zastopnik pa drugače misli ter provzroči rubilo in cenitev. Sedaj se hoče stranka braniti. Naj li ta spor sodi kazenski sodnik?

Mislimo si pa, da je kazenski sodnik vse tukaj omenjene teškoče srečno premagal ter stvar dognal do eksekutivne dražbe. Ali s skupilom za premoženje je kazenski sodnik zopet tam,

kjer je s skupilom za prodano zemljišče. Naj li kazenski sodnik rekviruje vse civilne akte, naj li na njih podlogi razdeli skupilo? Kje naj se postranski upnik pritoži zoper neugodno razdelitev?

III. V obéh do sedaj navedenih slučajih, kjer smo mislili najbolj na postopanje pri okrajnih sodiščih, so teškoče še mnogo večje, če bi naj sodni dvor I. stopnje, kateri je v kazenski pravdi sodil, iztirjaval stroške strankinemu zastopniku. Ovir, katere bi se tu pokazale, ni treba bolj natanko razpravljati. Bodi dovolj, če opominamo na zgoraj rečeno in na zakonito področje sodnih dvorov I. stopnje. —

Pretehtali smo stvar samo v poglavitnem, ne oziraje se na podrobnosti. Vidi se, da bi zadevno načelo moglo samo tedaj obveljati, kedar vse gladko gre, a tu navadno eksekucije ni treba. Napominani sestavek ne razlikuje dovolj uradnih, sodnih in strankinih, oziroma zastopniških neuradnih stroškov. One je kazenskemu sodniku iztirjati, drugi pa spadajo pod zasebno pravo. Kazenski sodnik izvršuje javno pravo, a v tega področje ne more spadati iztirjanje stroškov, katere je dolžna stranka svojemu zastopniku. Zasebnopravni zahtevki so n. pr. mnogo tesnejše zvezani s kazenskim postopanjem, a vendar nihče ne trdi, da naj bi jih stranki iztirjal kazenski sodnik.

Pomisliti je, da bi kaz. pr. red gotovo omenil kaj o zadevnem postopanju; gotovo bi veleval § 395. kaz. pr. reda, da naj kazenski sodnik odmeri, in da je pred njim tudi iztirjati zastopnikove pristojbine, če bi bil to namen kaz. pr. redu.

Vidi se nam torej, da ni proti zakonu, ampak prav po zakonu, če strankin zastopnik iztirja svoje stroške pred civilnim sodnikom. Kazenski sodnik samo odmeri stroške; da je stranka dolžna plačati jih, to je odločeno uže z dotično pravomočno kazensko razsodbo. Načelo pa, o katerem je v rečenem sestavku govor, ne more brezizjemno obveljati, četudi radi priznavamo, da bi se s postopanjem po njegovem smislu stranke mnogokrat rešile visokih stroškov. Kazenski sodnik naj stranko opomina, da plača zastopnikove pristojbine. Če pa to ne pomaga in je treba eksekucije, bode vsikdar varnejše, če se eksekucija prepusti civilnemu sodniku.

J. Kronvogel.

